

Aangeboden namens het dankbare personeel

De Drie Schikgodinnen aan de Weverij Rondweg

Elly Uildriks - Beerta

Foto Leo Metternich

Op 15 november 1958, bij de viering van het 100-jarig bestaan van Van Heek & Co in de Twentsche Schouwburg, vond de symbolische overdracht plaats van een gipsmodel op de helft van de ware grootte, voorstellende de Drie Schikgodinnen. Het eigenlijke beeldhouwwerk van professor Grégoire, een uiting van dankbaarheid van de 3500 werknemers van de fabriek, moest een plaats krijgen aan de muren van de nieuwe Weverij Rondweg aan de Lage Bothofstraat vlak bij de Edo Bergsmabrug. Dit complex was kort daarvoor, op 31 oktober 1958, in gebruik genomen. Prof. Grégoire, die zijn oorspronkelijke toezegging aan het huldigungscomité van het personeel al geen gestand kon doen, vlotte niet erg met zijn opdracht. "Hij was wel bezig", werd er gezegd, "maar dergelijk werk laat zich nu eenmaal niet dwingen!"

Men was destijds geneigd te denken aan het oude rijmpje:

*Lang gewacht, stil gezweven,
Nooit gedacht, toch gekregen.*

Lang wachtte men destijds op het werk van de beeldhouwer, professor Grégoire van de Rijksacademie van Beeldende Kunsten in Amsterdam, maar eindelijk was het dan toch zover, dat precies een jaar na de viering van het 100-jarig bestaan het jongste lid van het huldigungscomité, mejuffrouw H.Feyen, door een ruk aan het koord het doek kon laten vallen en de aanwezigen het beeldhouwwerk konden aanschouwen. Na deze korte plechtigheid in de open lucht ging het gezelschap naar binnen voor het gebruiken van een verversing. Omdat de (symbolische) aanbidding bij de viering van het 100-jarig bestaan had plaatsgevonden, waren er nu geen officiële toespraken. Toch greep de oudste directeur, de heer Hems van Heek, de gelegenheid aan uit te spreken, hoezeer de directie ingenomen was met dit historisch geschenk. Vervolgens kreeg prof. Grégoire gelegenheid zijn beeld te beschrijven.

Drie Schikgodinnen

Het hoofdmotief wordt gevormd door drie figuren in hoog reliëf tegen een achtergrond, die een meer primair-reliëf karakter draagt. De compositie als geheel suggereert in de verticale tegen de horizontale beweging het stramen van een weefsel. De werking ervan beoogt de gedachte op te roepen van het weven aan het mensenleven. In de hoofdfiguren worden schikgodinnen gegeven, van wie de een spint, de ander weeft en de derde de levensdraad doorknipt. Anderzijds wordt de gedachte doorgezet in de reliëfs. Boven elke hoofdfiguur figureert een analogische voorstelling, die, op de figuur betrokken, geboorte, werkzaamheid en sterven verbeeldt.

Op het 'inslag'- gedeelte dan verder het kleden (van de bruid), de wever, het vervoer (de rol stof met de vleugel) en tenslotte het 'eeuwigdurende' product (de draperie in het tempeltje). De dynamiek van de weefbeweging wordt statisch gesuggereerd door toepassing van een aantal weefspoelmotieven, terwijl in het slingermotief, dat het ondergedeelte bindt, de reminiscentie van de lont is gebruikt. Het tandwiel middenboven helpt de slingerbeweging versterken en betekent 'de zon'. In de bovenrand van de deuroplijsting tenslotte prijkt V.H.C. [= Van Heek & Co] 1958.

Na deze uiteenzetting van prof. Grégoire kon men het fraaie aquarium bezichtigen waarvoor de heer Bruggeman uit de ververij Noorderhagen zich heel veel moeite had gegeven en een warm applaus ontving. Men hoopte nog lange tijd van deze twee kunstwerken te kunnen genieten.

Op 24 juni 1968 sloot Van Heek & Co Koninklijke Textiel Fabrieken zijn deuren.

Bronnen:

- De " M.I.K. ", mensen in katoen, november 1959; (personeelsorgaan Van Heek & Co).